

**Заглинська Л.В., к.е.н., доцент,
завідувач кафедри економічної теорії
Гоголь Т.В., викладач кафедри економічної теорії
Рівненський державний гуманітарний університет**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Використання різноманітних стандартів складання інтегрованої звітності в міжнародній практиці є одним із найбільш актуальних та обговорюваних питань. Американська компанія „UnitedTechnologiesCorporation» на початку 2009 року вперше опублікувала звіт про свою діяльність за 2008 рік, в якому була подана фінансова інформація про корпоративну відповідальність. За відсутності міжнародних стандартів інтегрованої звітності такі спроби окремих підприємств відіграли значну роль в поширенні найкращих прикладів побудови звітності по всьому світу.

Перші спроби нормативного регулювання концепції інтегрованої звітності з'явилися у 2009 році завдяки спробам нормативно закріпити практику корпоративного управління, до якої входила і система корпоративного звітування. Так, у 2009 році був випущений Кодекс управління Кінга для південної Африки (III), в якому було вперше на державному рівні закріплено необхідність побудови інтегрованої звітності, яка об'єднала соціальні, екологічні та економічні аспекти діяльності підприємств, і є обов'язковою для складання звітів всіма публічними підприємствами. У 2010 році був сформований Міжнародний комітет з інтегрованої звітності (IIRC), а у 2011 році – Рада з облікових стандартів зі сталого розвитку [1, с.12].

Саме з 2011 року розпочинається дослідження сутності поняття „інтегрована звітність» . Так, зарубіжні вчені економісти С.Адамс та Р. Сімнетт першими розглядали інтегровану звітність як нову парадигму звітності, що є цілісною, стратегічною, адаптивною, суттєвою і актуальною для різних часових вимірів [2, с.292]. В подальшому з їх поглядами погоджувалися й українські дослідники, серед яких Т. Бочуля, О. Вакун та С. Легенчук. Поширеною також є інтерпретація інтегрованої звітності як такої, що об'єднує фінансові і не фінансові показники в єдиний чіткий формат, її притримуються більшість вчених-економістів, серед яких Д. Волошин, О. Волкова, О. Гриценко, Р. Булига та ін. [3, с.54].

У 2013р. Міжнародною радою по інтегрованій звітності було розроблено міжнародний стандарт з інтегрованої звітності для координації дій фінансових аналітиків в якому вкладено концептуальні засади її формування.

У світовій практиці сформувалося два підходи до побудови моделі інтегрованої звітності: довільний та стандартизований. Довільний (звіт вільного формату) – складається за власною структурою, вихідною формою є буклети, які містять перелік екологічних, соціальних та інших проектів і ґрунтовні звіти, що складаються на основі власної розробленої системи показників. Стандартизований підхід є більш ефективним і дає змогу систематизувати окремі фінансові і не фінансові показники, забезпечує їх зіставлення, підвищує ефективність використання користувачами при прийнятті управлінських рішень. Поширені три підходи до формування стандартизованих звітів. Перший заснований на Глобальному договорі і передбачає складання Звіту про прогрес

реалізації принципів Глобального договору. Другий базується на системі Глобальної ініціативи зі звітності (GRI) і передбачає формування Звіту зі сталого розвитку, який розкриває інформацію про діяльність компанії не тільки в економічній, але й в екологічній, соціальних та управлінській сферах. В економічній сфері розкривається інформація стосовно економічної результативності, ситуація і присутність на ринках, практика закупівлі, тощо. В екологічній – інформація щодо використання матеріалів енергії, води, здійснення викидів в навколишнє середовище, відповідність продукції (послуг) екологічним вимогам, транспорту, екологічну оцінку постачальників, механізм подання скарг та екологічні проблеми, тощо. В соціальній – враховується система показників щодо практики трудових відносин, забезпечення безпеки праці, дотримання прав людини, взаємовідносини з суспільством та відповідальності за продукцію. Третій підхід передбачає використання системи IR, яка базується на Міжнародному стандарті з інтегрованої звітності та будується на принципах стратегічної спрямованості, орієнтації на майбутнє, структурованості та чіткості інформації, надійності та суттєвості, врахуванні очікувань зацікавлених осіб. Особливістю даного підходу є стислість викладу [4, с.362].

На сьогодні за оцінками фахівців близько 95% компаній зі списку «GlobalFortune 250» добровільно публікують звітність про екологічні, соціальні та економічні наслідки своєї діяльності. Існування таких підходів до побудови системи звітування підприємств є прикладом зародження нової парадигми бухгалтерської звітності [1, с.11].

Отже, з урахуванням означених вище підходів до формування інтегрованого звіту, підприємства повинні розкривати фінансову і не фінансову інформацію так, щоб користувачі мали змогу комплексно оцінити їх діяльність по стратегії розвитку, структуру управління, ризику, бізнес-моделі суб'єкта господарювання, перспективи розвитку і т.д. Кожне підприємство має обрати власну структуру елементів та показників звітності відповідно до особливостей діяльності, очікувань, стадії та стратегії розвитку.

Список використаної літератури:

1. Куцик П. *Інтегрована звітність як нова парадигма розвитку бухгалтерської звітності* / П. Куцик, М. Корягін // *Науково-практичний журнал „Бухгалтерський облік і аудит»*. – 2015. – №5. – С.11-18.

2. Adams S., Simnett R., *Integrated Reporting: An Opportunity for Australia's Not-for-Profit Sector* // *Australian Accounting Review*. 2011. Vol. 21. No 3. P. 292-301.

3. Безверхий К.В. *Інтегрована звітність підприємств: економічна сутність поняття* / К.В. Безверхий // *Науковий вісник національної академії статистики, обліку і аудиту*. 2016. №4. С.43-57.

4. Кравченко О.В. *Теоретичні та методичні засади формування інтегрованої звітності в Україні* / О.В. Кравченко, Н.В. Овчарова // *Економіка і суспільство*. 2016. №6. С.359-366.